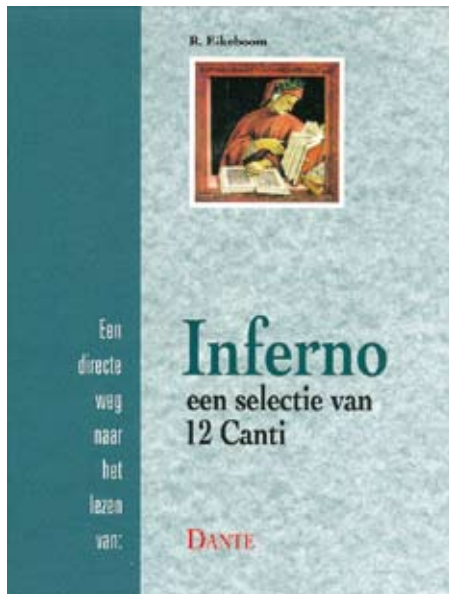

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Talen leren met de klassieken

De grote klassieke Europese literatuur is voor een groot deel in het Nederlands vertaald, maar de originele teksten zijn voor velen ontoegankelijk. Wie leert op de middelbare school nog voldoende Frans en Latijn om Baudelaire en Horatius te kunnen lezen? En de originele versies van bijvoorbeeld Russische, Noorse en Portugese klassieken zijn voor de meeste Nederlanders sowieso koeterwaals.

Toch hoeft dat helemaal geen probleem te zijn, aldus classicus en emeritus hoogleeraar leerpsychologie Rogier Eikeboom. Louis Couperus leerde immers ook Latijn door met hulp van zijn vader Ovidius te vertalen? Op dezelfde manier kan de hedendaagse lezer, aan de hand van een kundige vertaler, teksten lezen in een taal die hij zich al lezend eigen maakt, zonder eerst kennis te nemen van de grammatica en zonder eerst een woordenschat op te bouwen. Met dit als uitgangspunt richtte Eikeboom de stichting *Panta Menei* ('alles blijft') op, die inmiddels zes klassieke werken onder handen heeft genomen en heeft uitgegeven. De boeken bevatten allemaal de brontekst, een werkvertaling met commentaar en uitleg, en ten slotte een literaire vertaling. De lezer die vervolgens toch meer wil weten van de grammatica, vindt achter in het boek de belangrijkste regels.

De werken die door de stichting *Panta Menei* toegankelijk zijn gemaakt, zijn *Gedichten* van de Portugees Pessoa, een selectie uit *Inferno* van Dante, het (Oudgriekse) evangelie van Marcus, het eerste boek van Homerus' *Odyssee*, Poesjkins *De bronzen ruiter* en een bloemlezing uit het werk van Romeinse schrijvers als Catullus, Vergilius, Tacitus en Petronius, onder de titel *Unus et alter*. Bij alle uitgaven (met uitzondering van *Unus et alter*) wordt een audio-cd geleverd waarop het werk in zijn geheel in de oorspronkelijke taal wordt voorgelezen. De prijzen variëren van € 26,90 tot € 29,90. Meer informatie: www.pantamenei.nl en www.damon.nl.

■ ELFTALIGE WOORDENBOEKEN

Toen enige maanden terug het *Elftalig woordenboek* van Van Dale verscheen, werd al aangekondigd dat er nog vier 'elftaligen' zouden volgen. Deze zijn inmiddels gepubliceerd. Ze bestrijken elk een bepaald vakgebied, te weten 'Business', 'Medisch', 'Computer' en 'Techniek', en geven de belangrijkste vaktermen in het Nederlands, Engels, Frans, Duits, Spaans, Italiaans, Portugees, Zweeds, Pools, Tsjechisch en Hongaars. Om het opzoeken te vergemakkelijken zijn de trefwoorden niet per taal gerangschikt, maar zijn ze opgenomen in één lange lijst; rechts van elk woord staan dan de vertalingen in de andere talen.

De elftalige vakwoordenboeken van Van Dale Lexicografie kosten € 59,90, (gebonden, elk 135 blz.). ISBN 978 90 6648 031 5 (Medisch), ... 032 2 (Technisch), ... 033 9 (Computer), ... 034 6 (Business).

■ GEVLEUGELDE WOORDEN

Gevleugelde woorden zijn "kernachtige gezegden, ontleend aan massamedia zoals literatuur, toneel, film, muziek, televisie en reclame", zoals 'Der Mensch ist, was er isst', 'Natura artis magistra' en 'I love the smell of napalm in the morning.' In het Neder-

lands komen er duizenden voor, en 2500 daarvan zijn samengebracht in *Never a dull moment*, dat is verschenen bij Van Dale Lexicografie. Voor het overgrote deel zijn het Latijnse, Franse, Duitse en Engelse gezegden, maar er

staan ook typisch Nederlandse in, zoals 'In geluk kun je niet wonen.' Ze zijn gerangschikt op hoofdwoord ('We never had it so good' staat bij *goed*) en zijn allemaal voorzien van de vertaling, de betekenis en, indien bekend, de bron.

Never a dull moment en 2499 andere gevleugelde woorden is samengesteld door Ton den Boon en kost € 21,95 (gebonden, 236 blz.). ISBN 978 90 6648 068 1

■ TAAL VAN HET PROCES-VERBAAL

Het schrijven van een proces-verbaal is een verantwoordelijke taak, die van een opsporingsambtenaar niet alleen vakkennis vraagt, maar ook een zekere schrijfvvaardigheid en zorgvuldig woordgebruik. Het

boek *Geef mij de feiten* biedt daarbij de helpende hand. Het geeft adviezen en veel voorbeelden, en gaat in op onder meer het

weergeven van een verhoor en het voorstellen van opsporingshandelingen.

Geef mij de feiten. Schrijfadvisen voor een effectief proces-verbaal van Marjan Huisman e.a. is een uitgave van Kluwer en kost € 21,50 (gelijmd, 127 blz.).

ISBN 978 90 13 04020 3

■ MERKEN WORDEN WOORDEN

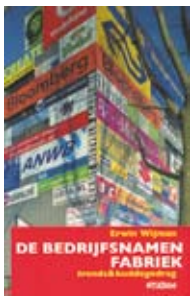
Soms slaat een product zó goed aan dat de naam ervan een soortnaam wordt – denk aan *luxa-flex*, *kleenex* en *aspirine*. Er zijn ook merknamen die in een samenstelling tot de taal doordringen, zoals *bountyeiland*, *breezerslet* en *prodentlach*. En er zijn merknamen die nieuwe werkwoorden opleveren, zoals *googelen*, *tomtommen* en *ebayen*.

Woordenboekmaker Ton den Boon schreef in *Onze Taal* onder de titel 'Merken worden woorden' een serie van zo'n vijftien artikelen over dit onderwerp, en die zijn nu gebundeld in een gelijknamig boek, samen met twintig nieuwe stukken. Behalve de al genoemde merknamen komen onder meer *botox*, *vaselinefilter* en *chippendalen* aan bod.

Merken worden woorden is een uitgave van BnM uitgevers en kost € 14,95 (gelijmd, 111 blz.).

ISBN 978 90 77907 75 7

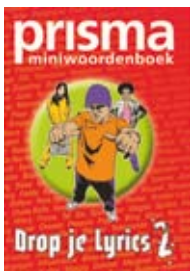
■ BEDRIJFSNAMEN

Een goede bedrijfsnaam is van groot belang, dat snapt iedereen, maar aan welke eigenschappen moet een naam voldoen om goed te zijn? Journalist Erwin Wijman onderzoekt het in zijn boek *De bedrijfsnamenfabrik*. Hij gaat achtereenvolgens in op de redenen waarom bedrijven een nieuwe naam kiezen, de rol van typografie, ambachtelijk klinkende namen, internetnamen, voornaambedrijfsnamen en 'pochnamen'. Het laatste hoofdstuk laat professionele namenverzimmers aan het woord, en in de bijlagen zijn onder meer een doe-het-zelf-namengenerator, een 'checklist voor een goede bedrijfsnaam' en een register van in het boek genoemde bedrijfsnamen opgenomen. Zie ook Wijmans artikel over nietszeggende bedrijfsnamen in het aprilnummer van *Onze Taal*.

De bedrijfsnamenfabrik. Trends & kuddegedrag is een uitgave van Nieuw Amsterdam en kost € 17,50 (gelijmd, 191 blz.). ISBN 978 90 468 0221 2

■ JONGERENTAAL

In 2005 begon uitgeverij Het Spectrum de website *dropjelyrics.nl*, waar jongeren hun jargon ('lyrics') konden opgeven ('droppen'). De inzendingen kwamen al vrij snel in een klein woordenboekje terecht, *Drop je lyrics* (2006); onlangs verscheen *Drop je lyrics 2*. Anders dan de titel doet vermoeden, is dit geen opvolger van het eerste boekje, maar een uitgebreide en herziene derde druk ervan. Er zijn een paar honderd nieuwe woorden toegevoegd, waaronder veel Vlaamse. In de inleiding bespreekt samensteller Wim Daniëls de opvallendste tendensen die in de jongerenwoordenschat te herkennen zijn.

Drop je lyrics 2 ('Prisma miniwoordenboek') kost € 5,- (ingenaaid, 188 blz.). ISBN 978 90 274 5728 8

■ MIJN TWEDE VAN DALE

Als vervolg op *Mijn eerste Van Dale* (2005), een "voorleeswoordenboek" voor peuters, is er nu ook *Mijn tweede Van Dale*, dat bedoeld is voor kleuters. Het boek verklaart in driehonderd korte, geïllustreerde versjes en verhaaltjes de betekenis van zo'n

duizend, vaak wat abstractere woorden (zoals *meevallen*, *lukken*, *probleem* en *denken*). Het boek bevat een register en tips voor voorlezers en leerkrachten.

Mijn tweede Van Dale. Voorleeswoordenboek van Martine Letterie, Betty Sluyzer en Paula Gerritsen is een uitgave van Van Dale Lexicografie en kost € 21,95 (gebonden, 176 blz.). ISBN 978 90 6648 091 9

■ DE MOOISTE LIMBURGSE WOORDEN

In 2005 werd *sjöttelsplak* ('vaatdoek') tot het mooiste Limburgse woord gekozen uit een top-tien, waarin ook *sjraeve*, *sjnoebel* en *fisternulle* stonden. Samen met alle zeshonderd andere voor de Limburgse titel genomineerde woorden zijn ze nu opgenomen in *Aek op de sjöttelsplak* van Wim Kuipers – die zelf nog eens enige honderden woorden aan de lijst toevoegde. Ze worden allemaal kort toegelicht, waarbij ook de eventuele motivatie voor de nominatie vermeld wordt.

Aek op de sjöttelsplak. De 1001 mooiste Limburgse woorden is een uitgave van het Mooi Limburgs Boekenfonds en kost € 9,95 (gelijmd, 116 blz.). ISBN 978 90 8596 027 0

■ ENGELSE WERKWOORDEN

De toepassing van de Nederlandse vervoegingsregels op uit het Engels afkomstige werkwoorden levert vaak rare woordbeelden op, zoals het voltooid deelwoord *geüpdatet* van *updaten* en de vormen *ik upsel* en *wij upselden* bij het werkwoord *upsellen*. Juist omdat die vervoegingen er vaak zo vreemd uitzien, zorgen ze voor verwarring. Daarom geeft Ton den Boon in *Ik googel, jij googelt* de juiste vervoeging van 750 in het Nederlands voorkomende Engelse werkwoorden. Het boek geeft bovendien een korte handleiding voor het bepalen van de vervoeging van werkwoorden die niet in het overzicht zijn opgenomen.

Ik googel, jij googelt. Engelse werkwoorden in het Nederlands van Ton den Boon is een uitgave van BnM uitgevers en kost € 12,50 (gelijmd, 120 blz.). ISBN 978 90 77907 41 6

■ VERTALINGEN EVALUEREN

Het beoordelen van vertalingen is een lastige kwestie, omdat de beoordelaar met zijn persoonlijke inzichten en voorkeuren vrijwel nooit volledig objectief kan zijn. Toch hebben vertalers en opdrachtgevers (en studenten en leerkrachten aan vertaalopleidingen) behoefte aan meer houvast. In het

boek *Vertalingen objectief evalueren* bespreken diverse deskundige auteurs de voordelen van een beoordelingssysteem dat gebruikmaakt van ijkpunten, en hoe dat gerealiseerd zou kunnen worden.

Vertalingen objectief evalueren. Matrices en ijkpunten, onder redactie van Chris Van de Poel en Winibert Segers is een uitgave van Acco en kost € 21,50 (ingenaaid, 92 blz.). ISBN 978 90 334 6465 2

EN VERDER

■ *Naar school. Psychologie van 3 tot 8*. Ewald Vervaeke behandelt in dit boek de psychologische ontwikkeling van kinderen van drie tot acht jaar. Hierbij komen ook de taalontwikkeling en -verwerving aan de orde, en de vraag of het te vroeg aanbieden van het geschreven woord aan jonge kinderen kan leiden tot dyslectische stoornissen. Ambo, € 19,90 (gelijmd, 287 blz.). ISBN 978 90 263 1996 9

■ *La carte. Tafelwoordenboek voor de Franse keuken* van Rik Smits. Zevende, herziene druk van dit handzame woordenboekje van Franse culinaire termen. Podium, € 11,50 (gelijmd, 336 blz.). ISBN 978 90 5759 191 4

■ *Geachte gemeente. Brieven van burgers van Cora Kuyvenhoven*. Bloemlezing van aan gemeenten gerichte boze brieven, met telkens een korte analyse en tips voor het beantwoorden. Verschenen in de 'Bestuurs-academiereeks'. Sdu Uitgevers, € 15,90 (ingenaaid, 88 blz.). ISBN 978 90 12 11984 9

■ *Opgefokte taal. Een politiek van de performatief* van Judith Butler. Amerikaanse filosofe over de gespannen verhouding tussen vrijheid van meningsuiting en 'hate speech', oftewel kwetsende taal. Uitgeverij Parrèsia, € 24,90 (gelijmd, 239 blz.). ISBN 978 90 73040 05 2

■ *Het witte woordenboek*. Woordenboek in de witte spelling, gebaseerd op het grote *Prisma handwoordenboek Nederlands*. Bevat 67.000 trefwoorden en 400 kadertekstjes met adviezen over spelling, leestekens, grammatica en dergelijke. Zie de aanbieding op blz. 205. Het Spectrum, € 27,50 (gebonden, 1585 blz.). ISBN 978 90 274 4588 9